

Kadernota 2024

G E M E E N T E
VLISSINGEN

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord.....	2
2. Kaderstelling	3
3. Programma's.....	6
3.1 Programma Leefbaarheid.....	6
3.2 Programma Aantrekkelijke Stad.....	9
3.3 Programma Sociale Samenhang.....	14
3.4 Programma Bestuur.....	16
4. Financieel meerjarenperspectief 2024 - 2027.....	19
4.1 Programmabegroting 2023.....	19
4.2 Speerpunten/beleidswijzigingen.....	20
4.3 Algemene uitkering.....	20
4.4 Financiële uitgangspunten 2024-2027.....	21
4.5 Investeringsplanning 2024 - 2027.....	22

Hierbij bieden wij u de kadernota 2024 aan. De kadernota bevat het financiële meerjarenperspectief van de gemeente en is richtinggevend voor de programmabegroting 2024-2027.

Waar in deze kadernota Vlissingen, stad of gemeente staat, bedoelen we in de meeste gevallen ook Oost- en West Souburg, Groot Abeele en Ritthem. En waar wijken staat, bedoelen we ook dorpen.

Uitgangspunten kadernota 2024

Het startpunt van de kadernota is het bestaand beleid zoals opgenomen in de programmabegroting 2023-2026. Het bestaand beleid vormt in combinatie met een actueel meerjarenperspectief en met inachtneming van het coalitieakkoord “Samen kunnen we meer”, onze artikel 12 status en de strategische visie 2040 de basis voor het vormgeven aan onze ambities in het jaar 2024 en verder. In deze kadernota maken we echter op voorhand een aantal strategische keuzes die beperkend zijn voor deze uitgangspunten en die mede bepalend zijn voor de inhoud van deze kadernota.

Strategische keuzes

Afronding artikel 12 status

Sinds 2014 heeft Vlissingen vanwege financiële tekorten de artikel 12 status. In het inspectierapport 2021-2022 stelt de inspecteur als doel tot afronding van het artikel 12 onderzoek te komen uiterlijk in begrotingsjaar 2024. Dit streven van de inspecteur onderschrijven wij. Beëindiging van de artikel 12 status betekent dat we vanuit financieel perspectief op verantwoorde wijze “op eigen benen kunnen gaan en blijven staan”. Dat dient onder meer te blijken uit een meerjarig sluitend financieel beeld waarbij minimaal in de laatste jaarschijf alle structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Het reguliere artikel 12 onderzoek loopt in 2023 en 2024 nog door. En dat betekent dat met ingang van 2023 het uitgangspunt van Onontkoombaar en Onuitstelbaar (O&O) voor de gehele begroting van toepassing is, dus niet alleen voor het sociaal domein.

Bezuiniging sociaal domein

Voor de invulling van de voorwaarde van een meerjarig sluitend financieel beeld is het niet noodzakelijk dat het sociaal domein en het klassiek domein afzonderlijk sluitend zijn: de inspecteur beziet vanaf 2023 de gehele begroting en niet langer alleen het sociaal domein. Met trekking tot de taakstelling op het sociaal domein kiezen wij er nu voor om, evenals in de programmabegroting 2023-2026, de resterende taakstelling op het sociaal domein PM te ramen in de kadernota.

Sluitend meerjarenperspectief vanaf 2027

In de programmabegroting 2023 was de ontwikkeling van het financieel perspectief gunstig. Zo was er voor 2025 een positief financieel perspectief en in deze kadernota is dat nog steeds zo. Wat een structureel positief financieel perspectief na 2025 nog in de weg zit is de korting op de algemene uitkering vanaf 2026. Deze korting wordt grotendeels veroorzaakt door de terugkeer van de opschalingskorting en het los laten van het systeem “trap op trap af”. Voor ons al snel € 7 miljoen. De verwachting was dat een dergelijk hoge korting niet reëel is en dat dit gecompenseerd zou worden. Dit is ook gebeurd zij het gedeeltelijk. Ondanks deze compensatie is er nog steeds sprake van een korting voor ons van circa € 5 miljoen of wel landelijk circa € 3 miljard. Hierdoor kunnen wij, ondanks dat wij onze ambities hebben beperkt, geen sluitend financieel perspectief voor 2027 aanbieden. Dit kan gevolgen hebben voor het beëindigen van de art 12 status. Het is overigens wel zo dat niet alleen de kadernota 2024 en de daarop volgende begroting 2024 worden betrokken bij de beoordeling beëindiging van de art 12 status, maar ook de jaarrekening 2023 en de begroting 2025.

De VNG heeft een resolutie opgesteld waar het rijk wordt gevraagd onder andere de structurele korting van € 3 miljard te compenseren. De leden hebben tijdens het VNG congres 2023 ingestemd met de resolutie waarbij de VNG in gesprek gaat met het rijk en wij er vertrouwen in hebben dat structurele korting van € 3 miljard wordt gecompenseerd.

Juni 2023

Burgemeester en wethouders van Vlissingen

Bestaand en nieuw beleid

We handhaven het uitgangspunt van een beleidsarme begroting. Er is geen ruimte voor nieuw beleid anders dan beleid dat het gevolg is van de noodzaak om te (blijven) voldoen aan wettelijke ontwikkelingen of niet langer is uit te stellen of uiteindelijk onvermijdbaar is.

Structureel en reëel evenwicht

Op grond van het BBV en provinciale voorschriften dienen de financiële gevolgen van het nieuwe beleid dat in de begroting is opgenomen structureel en reëel geraamd te zijn. Tevens dienen de structurele lasten per jaarschijf gedekt te zijn door structurele baten. Uit de begroting moet duidelijk blijken welke baten en lasten incidenteel dan wel structureel zijn. Alle ramingen moeten volledig, realistisch en haalbaar zijn. Eventuele bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen moeten haalbaar, hard en reëel onderbouwd zijn. Taakstellingen die worden opgelegd aan verbonden partijen zijn alleen reëel wanneer de verbonden partij op bestuurlijk niveau heeft besloten dat deze taakstelling daadwerkelijk wordt ingevuld.

Loon/prijzontwikkeling

In deze kadernota houden we rekening met de ontwikkelingen van de lonen en prijzen zoals opgenomen in het centraal economisch plan 2023 (CEP 2023). Voor de ontwikkeling van lonen en prijzen bij verbonden partijen houden we rekening met de VZG richtlijn.

Reserves/voorzieningen

In aanloop naar de programmabegroting zullen we de noodzaak van bestaande reserves en voorzieningen toetsen en onderzoeken we de hoogte en mogelijke aanwending van stille reserves.

Financiële positie

In aanloop naar de programmabegroting 2024 analyseren we de financiële positie, jaarrekeningresultaten en het verloop van het meerjarig financieel beeld (verleden, heden en toekomst) en verwerken de uitkomsten daarvan in de programmabegroting 2024.

Algemene uitkering

De berekening van de algemene uitkering in de kadernota is gebaseerd op de meicirculaire 2023 van het gemeentefonds.

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging (LPO) en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accessen voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren.

De algemene uitkering laat in 2026 een afname zien van landelijke ruim € 4 miljard ofwel circa € 7 miljoen voor ons. Deze afname wordt grotendeels veroorzaakt door de terugkeer van de opschalingskorting en het los laten van het systeem "trap op trap af". De verwachting was dat een dergelijk hoge afname niet reëel is en dat dit gecompenseerd zou worden door het rijk. Dit is ook gebeurd zij het gedeeltelijk en in eerste instantie alleen voor 2026 en tot een bedrag van landelijk € 1 miljard. In de meicirculaire 2023 is dit structureel gemaakt. Ondanks de compensatie is er nog steeds sprake van een afname van landelijk circa € 3 miljard en voor ons circa € 5 miljoen. De VNG heeft een resolutie opgesteld waar het rijk wordt gevraagd onder andere de structurele korting van € 3 miljard te compenseren. De leden hebben tijdens het VNG congres 2023 ingestemd met de resolutie waarbij de VNG in gesprek gaat met het rijk en wij er vertrouwen in hebben dat structurele korting van € 3 miljard wordt gecompenseerd.

Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicirculaire 2023 is een

beschrijving van de hoofdlijnen van een nieuwe financieringssysteem opgenomen. De nieuwe financieringssysteem houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 landelijk een budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssysteem nog niet verwerkt.

Artikel 12-status

Inleiding

Al vele jaren hebben we als gemeente Vlissingen vanwege financiële tekorten de artikel 12-status. Dit betekent vooral dat we conform beschikkingen van het ministerie van BZK en onder de voorwaarden volgens de periodieke inspectierapporten tot en met 2029 aanvullende uitkeringen van de fondsbeheerders (hebben) ontvangen. De voorwaarden zijn gebaseerd op de artikel 12-onderzoeken van de inspecteur van het ministerie van BZK welke ook toeziet op de naleving van de voorwaarden. Het einddoel van de artikel 12-onderzoeken en voorwaarden is dat we als gemeente weer financieel 'op eigen benen kunnen gaan en blijven staan' en de artikel 12-status kan worden beëindigd.

Verbreding onderzoek

Vanaf 1 januari 2023 zijn alle clusters uit het gemeentefonds weer onderdeel van het artikel 12-onderzoek en beperkt dit onderzoek zich niet meer tot alleen het sociaal domein.

Het per 2023 verbrede artikel 12-onderzoek bestaat uit:

- 1) Voortzetting van het onderzoek op het vlak van het sociaal domein en werk & inkomen.
- 2) Onderzoek naar de clusters van het gemeentefonds op het vlak van het klassieke domein.
- 3) Een actualisatieonderzoek naar de grondexploitaties.

Beëindiging artikel 12-status

Het uiteindelijke doel van de inspecteur van het bovenstaande is een afronding van het artikel 12-onderzoek uiterlijk in begrotingsjaar 2024. Op basis van de daling van de negatieve algemene reserve en de daling van het tekort sociaal domein en werk & inkomen is de inspecteur van mening dat dit haalbaar is. Kanttekening daarbij is wel dat Vlissingen de resterende taakstelling grotendeels realiseert. Daarnaast is dit vanzelfsprekend ook afhankelijk van een aantal landelijke (exogene) ontwikkelingen, die nu nog moeilijk in te schatten zijn.

Het doel van de inspecteur tot afronding van de art 12 status onderschrijven we waarbij het financieel 'op eigen benen kunnen gaan en blijven staan' het uitgangspunt is. Enerzijds moet dit blijken uit een meerjarig sluitend financieel beeld waarbij minimaal in de laatste jaarschijf alle structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Daarnaast moeten we beschikken, of het op basis van prognoses binnen afzienbare tijd gaan beschikken, over voldoende incidentele weerstandscapaciteit met als minimale norm de verhouding beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit van 1 of hoger. Hiernaast hechten we voor de komende twee jaar aan voldoende middelen voor een nog in te stellen investeringsfonds sociaal domein. Dit om investeringen te kunnen doen om de ingezette veranderingen in het sociaal domein blijvend te kunnen laten renderen. Verder zullen eventuele aanvullende voorwaarden die de fondsbeheerders via de inspecteur bij de afronding van de artikel 12-status aan ons opleggen voor ons acceptabel en haalbaar moeten zijn. In 2023 starten we hiertoe een onderzoek.

Aanvullende uitkering en eigen bijdrage

In de begroting 2024 houden we rekening met een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds van € 7 miljoen welke conform de rijksbeschikking van 19 december 2019 volledig gebruikt moet worden voor de sanering van de algemene reserve en dus niet is opgenomen in het begrotingssaldo. Hiernaast doen we in 2024 weer een eigen bijdrage aan de sanering van de algemene reserve van € 1,7 miljoen zoals opgenomen in de rijksbeschikking naar aanleiding van het artikel 12-rapport 2017/2018.

Herijking investeringen

We zien dat als gevolg van onder andere beperkte beschikbare interne/ externe capaciteit, burgerparticipatie en wettelijke procedures het investeringsprogramma dat we jaarlijks in de begroting opnemen niet tijdig

kunnen realiseren en ontstaat achterstand in uitvoering van de opgenomen investeringen. We zullen voorafgaand aan het opmaken van de programmabegroting het investeringsprogramma integraal herijken waarbij we uitgaan van vooralsnog een investeringsvolume van maximaal € 20 miljoen per jaar. Bij de herijking kijken we kritisch naar de geplande investeringen tot en met 2026 waarbij we ook kijken of er investeringen zijn die niet zijn opgenomen maar wel noodzakelijk zijn.

Ook zullen we bij de programmabegroting het investeringsplan aanvullen voor het jaar 2027. Als een nieuwe investering naar verwachting niet ingepast kan worden bij de herijking dan nemen we die in deze kadernota afzonderlijk op.

Dividend Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij N.V (ZEH)

Medio 2023 zal door de ZEH de visie op de energiemarkt, in relatie tot publiek aandeelhouderschap worden aangeboden. Aansluitend zal in het 2e halfjaar 2023 de aandeelhoudersstrategie worden opgesteld welke aan de raad ter besluitvorming zal worden voorgelegd. De strategie richt zich op met name het publieke belang in de huidige kerncentrale. De vanaf 2023 van ZEH ontvangen dividenduitkeringen zullen in eerste instantie worden aangewend ter algehele aflossing van de aangegane lening voor GBE Aqua. Voor bestemming van de overige uitkeringen zal de raad een besluit nemen. Dividend ZEH komt voort uit het compensatiepakket "Wind in de Zeilen".

3.1 Programma Leefbaarheid

Programmadoel Leefbaarheid

We willen dat iedereen in Vlissingen kan meedoen in de samenleving. Alles om ons heen kan daarbij helpen. Voor een goede leefbare stad, dorp, buurt of straat vinden we een prettige omgeving om in te leren, werken of ontspannen heel belangrijk. Net als een fijne en veilige wijk om in te wonen. Daarbij letten we niet alleen op de stenen en wegen, maar ook op groen en het stimuleren van bewegen: een gezonde leefomgeving.

Speerpunten/beleidswijzigingen Leefbaarheid

In deze paragraaf staan de speerpunten en beleidswijzigingen. Aan het einde van de paragraaf volgt per onderwerp de financiële vertaling hiervan.

3.1.1 Panoramabuurt Aardgasvrij (fiche J van de Wind in de zeilen)

De Panoramabuurt is de eerste buurt in Vlissingen die van het aardgas af wordt gehaald. Dit als onderdeel van het uitvoeren van de transitievisie warmte. Hiervoor hebben we een subsidie ontvangen van € 4 miljoen. Onderdeel van dit plan is de verduurzaming van 124 particuliere woningen die een deel van het subsidie bedrag gealloceerd krijgen. We verstrekken deze subsidies binnen ons bestaande subsidieproces, maar op basis van een nieuwe verordening met specifieke subsidie regeling. Dit leidt tot een verhoogde stroom aan subsidie verzoeken die 'in de lijn' afgehandeld moeten worden en hiervoor is extra capaciteit nodig die niet ten laste van de subsidie kan worden gebracht.

3.1.2 Bijdrage aan de Veiligheidsregio Zeeland

Wij zijn als gemeente wettelijk verplicht om deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling (GR) Veiligheidsregio Zeeland. De veiligheidsregio is onze adviseur voor rampenbestrijding en crisisbeheersing en is ook onze uitvoerder van een adequate brandweerzorg. De gemeentelijke bijdrage aan de veiligheidsregio is gebaseerd op de verdeelsleutel van deze GR. De geprognostiseerde gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio stijgt, naast inflatie, naar verwachting door oplopende kapitaallasten en het op peil houden van een adequate brandweerzorg. De inflatie ramen we generiek voor alle GR-en (zie hiervoor hoofdstuk 4.4).

3.1.3 Programma Toekomstbestendige Leefomgeving

De toekomst(bestend)ige leefomgeving start vandaag. We willen als gemeente effectief werken aan het realiseren van doelen voor energietransitie, klimaatadaptatie, milieu en een circulaire economie. Om dit te bereiken moet er nieuw beleid worden gemaakt. Veel nieuwe landelijke en provinciale wetgeving, beleid, programma's en strategieën vragen om lokale invulling. Het "Programma Toekomstbestendige Leefomgeving" pakt deze thema's bij de kop.

3.1.4 Energietransitie

Volgens het Nationaal Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategie Zeeland moet gemeente Vlissingen in 2050 klimaatneutraal. De gemeenteraad heeft dezelfde ambitie opgelegd in de Strategische Visie 2040. We bouwen een team om de taken van de energietransitie te beleggen. In mei 2023 hebben we hiervoor Rijksmiddelen via de CDOKE-regeling ontvangen (tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid). De uitkering voor 2024-2027 mogen we tot 2030 enkel benutten voor personele capaciteit (ongeveer 9 fte) voor de energietransitie. Het Rijk stelt geen geld beschikbaar voor de uitvoering van de transitie.

3.1.5 Slimme Mobiliteit

We willen dat onze gemeente optimaal bereikbaar en toegankelijk is. Nu en richting de toekomst. Dat doen we door vanaf 2024 extra te investeren in Slimme mobiliteit zoals hubs en deelvervoer. Slimme mobiliteit is een belangrijk thema voor de ontwikkeling van het Stationsgebied.

3.

PROGRAMMA'S

3.1.6 Geluidsbeleid

De kwaliteit van onze woonomgeving en onze openbare ruimte moeten bijdragen aan een positieve gezondheid. Geluid is hierbij een belangrijke factor. Teveel geluid kan een negatieve invloed hebben op deze leefkwaliteit en kan gevolgen hebben voor de gezondheid. In het kader van de Omgevingswet wordt onze gemeente de komende jaren in deelgebieden ingedeeld waarbij per deelgebied specifiek geluidsbeleid zal moeten worden ontwikkeld. Gebiedsgericht geluidbeleid creëert kansen om kwaliteiten in Vlissingen te behouden en om maatwerk te leveren voor bepaalde gebieden.

3.1.7 Boa's

We willen de veiligheidsbeleving van onze inwoners verbeteren door inzet extra Boa's. Dat doen we door de zichtbaarheid van Boa's in onze wijken te vergroten en ze breder in te zetten. Ook koppelen we Boa's aan de buurtteams.

3.1.8. Invoering omgevingswet

De Projectgroep "Omgevingswet" signaleert bij het opstellen en voorbereiden van de processen benodigd voor succesvolle inwerkingtreding van de wet per 1 januari 2024 dat er nieuwe taken en rollen ontstaan. Te weten Toepasbare regelspecialist (nieuwe rol), Case manager (nieuwe rol), Functioneel beheer (extra capaciteit), Veranderkundige (nieuw). Ook onze buurgemeenten en VNG concluderen dat de omgevingswet gemeenten veel meer geld gaat kosten dan tot nu toe door het Rijk is voorgespiegeld. In de ALV van de VNG op 14 juni 2023 is daarvoor een motie van gemeente Hoeksche Waard aangenomen waarin het Rijk wordt verzocht om structureel financiële middelen beschikbaar te stellen en daarnaast incidentele middelen. Dit ter compensatie van de extra benodigde capaciteit om de omgevingswet succesvol te kunnen implementeren.

Financiële vertaling speerpunten/nieuw beleid programma Leefbaarheid

In onderstaande tabel is de financiële vertaling opgenomen van speerpunten en/of nieuw beleid. Indien een financiële vertaling nog niet mogelijk is, dan is een PM (Pro Memorie) opgenomen. Alle onderwerpen vallen onder het vervolgonderzoek van het artikel 12-traject. Deze onderwerpen behoeven goedkeuring van de artikel 12-inspecteur en Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zeeland.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.1.1	Panoramabuurt Aardgasvrij (fiche J van de Wind in de zeilen)	118	109	108	108
3.1.2	Bijdrage aan de Veiligheidsregio Zeeland	47	103	224	285
3.1.3	Programma Toekomstbestendige Leefomgeving	150	PM	PM	PM
3.1.4	Energietransitie	140	-	-	-
3.1.5	Slimme Mobiliteit	55	55	55	55
3.1.6	Geluidsbeleid	15	15	15	15
3.1.7	BOA's	77	77	154	154
3.1.8	Invoering omgevingswet	PM	PM	PM	PM
	Totaal	602	359	556	617

3.

PROGRAMMA'S

Investeringsplanning Leefbaarheid 2024 - 2027

Onderstaand zijn de investeringen opgenomen aanvullend op de investeringsplanning 2023-2026 zoals opgenomen in de programmabegroting 2023.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.1.9	Van grasveld naar kunstgrasveld sportpark Bonedijkje	950			
3.1.10	Parkeergarage Machinefabriek	PM	PM	PM	PM
	Totaal	950	-	-	-

Toelichting investeringen

In aanloop naar de programmabegroting 2024 zullen we de huidige investeringsplanning herijken en de jaarschijf 2027 aanvullen. We zullen daarbij ook o.a. ook investeringen voor ombouw mobiliteitsnetwerk, ombouw vri's, beweegtuinten en koppelkansen in openbare ruimte bij betrekken. Deze zijn nu nog geen onderdeel van de investeringsplanning.

3.1.9 Van grasveld naar kunstgrasveld sportpark Bonedijkje

Voor 2024 wordt de inbreiding van een vervangend tennispark voor de Vlissingse tennisverenigingen voorzien op het sportpark Bonedijkje. In verband met deze voorgestelde inpassing op het sportpark Bonedijkje verliest voetbalvereniging SV Walcheren een gras trainingsveld (veld 5). Om dit qua trainingscapaciteit te compenseren en geen wedstrijdcapaciteit in te leveren, is de inpassing van de tennis alleen mogelijk als één van de huidige voetbal grasvelden wordt omgebouwd tot een kunstgrasveld. Alleen een kunstgrasveld kan qua belasting zowel voor trainingen als wedstrijden worden gebruikt. Bijkomend voordeel is het vergroten van de droogte capaciteit en de vermindering van de ganzenoverlast. Het streven naar een positieve gezondheid bij inwoners is een belangrijk onderdeel In het huidige coalitieakkoord en de strategische visie. Met deze investering zorgen we voor goede sportfaciliteiten voor grote groepen inwoners en dragen we bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners.

3.1.10 Parkeergarage Machinefabriek

Voor de ontwikkeling op het Scheldekwardier (nieuwbouw, vervanging bestaande terreinen, nieuw toe te voegen programma) worden 600 - 650 parkeerplaatsen in de Machinefabriek gerealiseerd. De kosten hiervoor zijn - conform BBV - geen onderdeel van de grondexploitatie Scheldekwardier. Voor de realisatie en exploitatie wordt het financieel kader uitgewerkt in relatie tot de gemeentelijke parkeerexploitatie en separaat voorgelegd aan de gemeenteraad.

3.2 Programma Aantrekkelijke Stad

Programmadoel Aantrekkelijke Stad

Het programma Aantrekkelijke Stad gaat over wonen, werken, recreëren en studeren in de gemeente Vlissingen.

Met als basis het coalitieakkoord 'Samen kunnen we meer!' en voor de lange termijn de strategische visie 2040 'Blik op de toekomst' werken we aan het verder verbeteren van het ondernemers-, woon- en leefklimaat en het toeristisch verblijfsklimaat in de gemeente Vlissingen. We geven ondernemers de ruimte om duurzaam te ondernemen en faciliteren de bedrijfsvestigingen en/of uitbreidingen. Dit doen we mede door de inzet van Zeeuwse innovatie-subsidieprogramma's.

We zetten in op een versnelling van de verdere, economische ontwikkeling van de Kenniswerf, als hotspot voor delta innovatie (met thema's als water, energie en voedsel). We faciliteren de versterking van het hoger- en middelbaar onderwijscluster op die locatie. Dit gebeurt mede door de (financiële) ondersteuning vanuit Wind in de Zeilen.

We vergroten de diversiteit van het woningaanbod in Vlissingen. Dit is al zichtbaar in de nieuwe wijken Scheldekwartier, Claverveld en Souburg-Noord. Zo is het voor een brede groep mensen uit de verschillende sociaaleconomische doelgroepen interessant is om in Vlissingen te komen wonen. Daarmee versterken we de sociaaleconomische structuur van onze gemeente.

Vlissingen helpt mee aan een betere huisvesting van arbeidsmigranten. Hoe beter deze welkome, nieuwe arbeidskracht zich thuis voelt, des te langer hij in Vlissingen en omgeving werkt en woont. Daarnaast bieden wij – binnen onze mogelijkheden - onderdak aan (politieke) vluchtelingen.

Cultuur en evenementen zijn belangrijk voor het imago van de stad. Een stad trekt aan als er het nodige te beleven en te doen is. Het liefst het jaarrond. Een aantrekkelijk cultureel klimaat is bevorderlijk voor het vestigingsklimaat van studenten, bedrijven en inwoners. Het bindt hen in positieve zin aan de stad en draagt ook bij aan structuurverbetering.

Speerpunten/beleidswijzigingen Aantrekkelijke Stad

In deze paragraaf staan de speerpunten en beleidswijzigingen. Aan het einde van de paragraaf volgt per onderwerp de financiële vertaling hiervan.

3.2.1. Plan van aanpak Hotspot Delta Innovatie (HDI)

In de strategische visie is de ambitie uitgesproken dat Vlissingen in 2040 dé Hotspot voor Delta Innovatie is. In 2023 is daartoe o.a. gestart met het in co creatie met HZ, Scalda en Dockwize opstellen van de ontwikkelvisie Kenniswerf. Om de ambities uit de strategische visie te verwezenlijken en uitvoering te geven aan de ontwikkelvisie Kenniswerf, is extra inzet nodig op het gebied van Kennis en Innovatie en campusontwikkeling.

Voor de Kenniswerf ligt er een hoge ambitie i.v.m. duurzaamheid, vergroening, veiligheid, etc. Daarnaast hebben we te maken met kostenstijgingen voor de herinrichting Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg. Om de Kenniswerf daadwerkelijk te herontwikkelen tot een aantrekkelijke omgeving om in te studeren, werken en ontmoeten zijn daarom extra investeringen nodig.

3.2.2 Subsidieregeling Aanjaaggelden Zeeland in Stroomversnelling na 2023

De subsidieregeling Zeeland in Stroomversnelling loopt in 2023 af. Vanuit deze subsidieregeling werken Zeeuwse ondernemers, kennisinstellingen en overheden samen om de economische structuurversterking en innovatie te stimuleren. Eén van de pijlers voor een sterk en bestendig vestigingsklimaat, dat ook aansluit bij de Vlissingse ambities, is kennis en innovatie. Door het verlengen en verhogen van een gemeentelijke

3.

PROGRAMMA'S

bijdrage kan deze regeling tot 2027 verlengd worden. Vlissingen verdubbelt de bijdrage per inwoner van € 1 naar € 2, gedurende 4 jaar. Ook de provincie Zeeland en de andere Zeeuwse gemeenten dragen bij.

3.2.3 Bijdrage aan de financiering van de Technische Bijstand voor de Just Transition Fonds

In november 2022 is het Europese programma Just Transition Fonds door de EU goedgekeurd. Hierdoor komt er een subsidiebedrag beschikbaar van ruim € 56.000.000. Om deze subsidie te laten landen bij bedrijven in onder andere Vlissingen is een organisatie nodig: De Technische Bijstand (TB). Deze TB zal actief zijn in de periode van de duur van het programma (2023-2029). Deze moet gefinancierd worden door de overheden in de regio waar deze subsidie beschikbaar komt. De verwachting is dat bijdragen uit dit fonds een belangrijkste stimulans zijn in de grote transitie, zoals de omslag naar een waterstofeconomie. Dit zijn thema's die passen bij Vlissingen, als hotspot voor delta-innovatie (met thema's als water, energie en voedsel).

3.2.4 Uitvoeringsprogramma wonen inclusief de Woonzorgvisie

In de Wet Regie op de Volkshuisvesting wordt opgenomen dat elke gemeente (verplicht) is een volkshuisvestingsprogramma op te stellen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de (regionale) bouwopgave, inclusief locaties. Wij maken een uitvoeringsprogramma wonen dat onderdeel wordt van dit verplichte volkshuisvestingsprogramma. Daarnaast geven wij met dit programma uitvoering aan onze Woonvisie. Het uitvoeringsprogramma zal jaarlijks worden beoordeeld en door middel van afspraken in de prestatieovereenkomsten met woningbouwcorporaties en huurdersvereniging worden aangepast.

Als onderdeel van "Een thuis voor iedereen" (onderdeel van de Nationale bouw en woningprogramma en voorloper van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting) wordt van ons verwacht dat wij in 2023 werken aan een Woonzorgvisie en die in 2024 afronden, uitrollen en uitvoeren.

3.2.5 Opvang ontheemden

Alle EU-landen hebben beloofd met het ondertekenen van het VN Vluchtelingenverdrag dat mensen die in hun eigen land gevaar lopen door oorlog of onderdrukking, bescherming krijgen in een ander land. Daar moeten zij ook een toekomst kunnen opbouwen. Dat geldt ook voor vluchtelingen uit Oekraïne, maar zij behoeven geen asiel aan te vragen. Oekraïense vluchtelingen kunnen namelijk visumvrij reizen en hebben in elk Europees land recht op huisvesting, inkomen, onderwijs en zorg. Door deze bijzondere status behoeven Oekraïners de klassieke asielprocedure niet te volgen. De opvang en begeleiding van vluchtelingen is een gemeentelijke taak waarvoor we een bijdrage van het Rijk ontvangen. Tot op heden werd een beroep gedaan op zittende medewerkers om tijdelijk bij te springen of werd tegen hoge kosten ingehuurd. Omdat de verwachting is dat de werkzaamheden de komende jaren niet verdwijnen wordt voorgesteld formatief ruimte te maken om deze medewerkers vast in dienst aan te kunnen nemen. In totaal gaat het om circa 6 fte. Hiermee borgen we de deskundigheid tegen lagere kosten.

3.2.6 Startersleningen

We vinden het belangrijk om starters op de woningmarkt kansen te bieden in Vlissingen. De Starterslening is daarbij een belangrijk instrument. Met de Starterslening wordt het aanbod van goedkope koopwoningen bereikbaar voor een grotere groep starters. We merken dat de vraag naar startersleningen sterk toeneemt. Om starters te kunnen blijven faciliteren is voor 2024 een aanvulling nodig van € 950.000 aan liquide middelen in het stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Deze dotatie legt geen beslag op de middelen van de gemeente en verloopt budgettair neutraal.

3.2.7 De duurzaamheidslening

Wij stimuleren het nemen van duurzame maatregelen door Duurzaamheidsleningen te gaan verstrekken. Belangstellenden kunnen dan tegen gunstige voorwaarden energiebesparende maatregelen in en aan de woning financieren. Zoals zonnepanelen, warmtepompen, vloer- en gevelisolatie. Door betrokkenen ontvangen leningen dienen te worden afgelost. Deze dotatie legt geen beslag op de middelen van de gemeente en verloopt budgettair neutraal.

3.

PROGRAMMA'S

3.2.8 Cultureel - maatschappelijke - sportieve invulling Machinefabriek

Planvoering en uitvoeringskracht ten behoeve van programmatische (inhoudelijke) programma in de Machinefabriek om synergiekansen tussen cultuur, sport, onderwijs, economie, mobiliteit, etc. aan te jagen en te komen tot sluitende businesscase. In 2024 en 2025 wordt hier onderzoek naar gedaan, wat gedekt wordt vanuit de grondexploitatie. Na 2026 volgen mogelijk structurele middelen ter borging van cultureel ondernemerschap en programmering, wat volgt bij een separaat raadsbesluit.

3.2.9 Aanpassing visie huisvesting internationale werknemers

In de Zeeuwse Woondeal zijn afspraken gemaakt over het bouwen en huisvesten van verschillende doelgroepen in Zeeland. Zo ook voor de internationale werknemers. Het huidige beleid zal daarom aangepast moeten worden aan de uitgangspunten van de woondeal en de strategische visie 2040.

3.2.10 Update beleid studentenhuisvesting

In de Zeeuwse Woondeal zijn afspraken gemaakt over het bouwen en huisvesten van verschillende doelgroepen in Zeeland. Zo ook voor studenten. Het huidige beleid zal daarom aangepast moeten worden aan de uitgangspunten van de woondeal en de de strategische visie 2040.

3.2.11 Indexering van evenementenbudgetten

Corona en de daarop volgende periode hebben geleid tot grote kostenstijging bij de organisatie van evenementen. De kosten voor o.a. personeel, artiesten, beveiliging en inkoop zijn in de afgelopen jaren fors gestegen. Om evenementen, die wij subsidiëren, toekomstbestendig te houden is indexering van de subsidiebudgetten noodzakelijk. Naast een eenmalige verhoging wordt ook een jaarlijkse indexering toegepast.

3.2.12 Economische structuurversterking Scheldekwartier – binnenstad

Om de basis te leggen voor programmering van evenementen is een startbudget nodig, mede als cofinanciering richting externe geldstromen. Hiervoor wordt de dekking voorzien vanuit de reserve Wind in de Zeilen en daarvoor volgt een separaat voorstel.

3.2.13 Versterking structuur Bevrijdingsfestival/Onderstroom

De bijdrage is gericht op het bestendigen van de festivals Bevrijdingsfestival en Onderstroom. In de jaren na 2024 betrekken we beide evenementen bij een onderzoek naar de speerpunten op het gebied van cultuur, evenementen en citymarketing

Financiële vertaling speerpunten/nieuw beleid programma Aantrekkelijke Stad

In onderstaande tabel is de financiële vertaling opgenomen van speerpunten en/of nieuw beleid. Indien een financiële vertaling nog niet mogelijk is, dan is een PM (Pro Memorie) opgenomen. Alle onderwerpen vallen onder het vervolgonderzoek van het artikel 12-traject. Deze onderwerpen behoeven goedkeuring van de artikel 12-inspecteur en Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zeeland.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.2.1	Plan van aanpak Hotspot Delta Innovatie (HDI)	234	234	234	234
3.2.2	Subsidieregeling Aanjaaggelden Zeeland in Stroomversnelling na 2023	45	45	45	45
3.2.3	Bijdrage aan de financiering van de Technische Bijstand voor de Just Transition Fonds.	30	30	30	30
3.2.4	Uitvoeringsprogramma wonen inclusief de Woonzorgvisie	50	25	25	10
3.2.5	Opvang ontheemden	Neutraal	Neutraal	Neutraal	Neutraal
3.2.6	Startersleningen	Neutraal	Neutraal	Neutraal	Neutraal
3.2.7	De duurzaamheidslening	Neutraal	Neutraal	Neutraal	Neutraal

3.

PROGRAMMA'S

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.2.8	Cultureel - maatschappelijke - sportieve invulling Machinefabriek	PM	PM	PM	PM
3.2.9	Aanpassing visie huisvesting internationale werknemers	20	-	-	-
3.2.10	Update beleid studentenhuisvesting	20	-	-	-
3.2.11	Indexering van evenementenbudgetten	160	160	160	160
3.2.12	Economische structuurversterking Scheldekwartier – binnenstad	PM	-	-	-
3.2.13	Versterking stuctuur bevrijdingsfestival/onderstroom	75	PM	PM	PM
	Totaal	634	494	494	479

3.

PROGRAMMA'S

Investeringsplanning Aantrekkelijke Stad 2024 - 2027

Onderstaand zijn de investeringen opgenomen aanvullend op de investeringsplanning 2023-2026 zoals opgenomen in de programmabegroting 2023.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.2.14	Prins Hendrikweg/ Oude Veerhavenweg		1.000	1.000	1.000
	Totaal	-	1.000	1.000	1.000

In aanloop naar de programmabegroting 2024 zullen we de huidige investeringsplanning herijken en de jaarschijf 2027 aanvullen.

Toelichting investeringen

3.2.14 Prins Hendrikweg/ Oude Veerhavenweg

Voor de Kenniswerf ligt er een hoge ambitie i.v.m. duurzaamheid, vergroening, veiligheid, etc. Daarnaast hebben we te maken met kostenstijgingen voor de herinrichting Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg. Om de Kenniswerf daadwerkelijk te herontwikkelen tot een aantrekkelijke omgeving om in te studeren, werken en ontmoeten zijn daarom extra investeringen nodig.

3.3 Programma Sociale Samenhang

Programmadoel Sociale Samenhang

Samen zijn wij Vlissingen. We willen dat iedereen in Vlissingen kan meedoen en niemand buiten de maatschappij belandt. Als inwoners zorgen we voor elkaar. Dat is sociale samenhang. Het sociaal domein is daarbij de ondersteuning die de gemeente biedt op het gebied van werk en inkomen, meedoen in de samenleving, gezondheid en bewegen, opvoeden en opgroeien. Het rijtje taken dat de gemeente heeft in het sociaal domein, is de laatste jaren flink toegenomen. Met tegelijkertijd bezuinigingen vanuit het Rijk. Ook hebben we rekening te houden met extra kosten als gevolg van de toename van de zorgvraag. Tot slot wordt het tekort aan arbeidskrachten steeds groter. We moeten dus meer doen, met minder. Toch willen we graag dat iedereen mee kan blijven doen. Sommigen hebben daarbij ondersteuning nodig. Voor hen is het belangrijk dat zij toegang hebben tot betaalbare hulp en zorg. Samen met onze partners slaan we de handen ineen en richten we de zorg opnieuw in. Alleen zo kunnen we deze betaalbaar houden. We gaan voor preventie en zorg dichtbij.

Speerpunten/beleidswijzigingen Sociale Samenhang

In deze paragraaf staan de speerpunten en beleidswijzigingen. Aan het einde van de paragraaf volgt per onderwerp de financiële vertaling hiervan.

3.3.1 Versterking contractmanagement Wet Inburgering

De nieuwe Wet Inburgering is in werking getreden op 1 januari 2022. Het doel van deze wet is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland en werk vinden. Om dit tot stand te brengen moeten we extra inzetten op contractmanagement en implementatie van beleid. Het gaat daarbij om de herziening van (aflopende) contracten voor de inkoop van diensten voor wettelijk verplichte taken. Daarnaast moeten we beleid opstellen en de wettelijke taak als onderdeel van de Wet Inburgering implementeren. Hiervoor wordt voorgesteld om voor de periode van 2 jaar 1 extra fte te werven.

3.3.2 Extra inzet op regionale/integrale advisering sociaal domein

We zien een trend van toenemende Zeeuwse samenwerking binnen het sociaal domein. Daarin levert elke Zeeuwse gemeente een bijdrage conform onderling gemaakt afspraken. Het leveren van deze bijdrage en het tegelijkertijd waarborgen van integraliteit vraagt in 2024 en de jaren daarna extra capaciteit.

3.3.3 Social Return on Investment (SROI)

SROI en banenafpraak is een aanpak om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. SROI geldt bij een aanbesteding, het is ook aan de gemeente SROI in haar aanbestedingen mee te nemen. Een voorwaarde om een aanbesteding uit te voeren, is ook het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het implementatieplan Werkleerbedrijf Orionis Walcheren is een taakstelling opgenomen naar de gemeente vanuit Orionis. De dienstverleningsovereenkomst Orionis met de gemeente is nog niet toereikend en beperkt zich tot nu toe tot voornamelijk de afdeling groen van de gemeente zelf. De groen afdeling van Orionis verricht werk om het groen in onze gemeente te onderhouden. Dat doen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt/uit het doelgroepenregister in samenwerking met team stadsbeheer. De krappe arbeidsmarkt biedt voor zowel de gemeente als een externe partij ruimte om deze doelgroep een kans te geven, waar we als gemeente een voorbeeld in moeten geven.

3.3.4 Investeringsfonds sociaal domein

In de afgelopen drie jaar is in het kader van het artikel 12-onderzoek een aantal projecten uitgevoerd die de werking en financiële beheersbaarheid van onder meer de uitvoering op de Wmo en het Voorliggend Veld substantieel hebben verbeterd. In het zicht van de afronding van de projectactiviteiten in dit kader adviseert het projectmanagement artikel 12 een aantal vervolgtacties uit te voeren over 2023-2025 met als doel het behouden en duurzaam versterken van de behaalde resultaten.

3.

PROGRAMMA'S

Zo moet onder meer gedacht worden aan extra inzet op de aanpak van armoedevraagstukken om onbedoelde instroom in de Wmo te voorkomen. Daarnaast bouwen we de preventieve voorzieningen voor jongeren verder uit zodat die de doorstroom vanuit het Voorliggend Veld naar dure maatwerkvoorzieningen verder afremmen.

Deze maatregelen worden uitgewerkt in de programmabegroting 2024.

Financiële vertaling speerpunten/nieuw beleid programma Sociale Samenhang

In onderstaande tabel is de financiële vertaling opgenomen van speerpunten en/of nieuw beleid. Indien een financiële vertaling nog niet mogelijk is, dan is een PM (Pro Memorie) opgenomen. Alle onderwerpen vallen onder het vervolgonderzoek van het artikel 12-traject. Deze onderwerpen behoeven goedkeuring van de artikel 12-inspecteur en Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zeeland.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.3.1	Versterking contractmanagement Wet inburgering	109	109	-	-
3.3.2	Extra inzet op regionale / integrale advisering Sociaal Domein	109	109	109	109
3.3.3	Social Return on Investment (SROI)	200	200	200	200
3.3.4	Investeringsfonds Sociaal domein	PM	PM	-	-
	Totaal	418	418	309	309

3.4 Programma Bestuur

Programmadoel Bestuur

Het programma Bestuur gaat over de relatie van het gemeentebestuur met haar inwoners, ondernemers en instellingen en over de relatie tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. Met onze inwoners, ondernemers en instellingen willen we werken aan wat we gezamenlijk belangrijk vinden voor de gemeente Vlissingen. We geven daaraan richting op basis van een gezamenlijk vastgestelde strategische visie voor Vlissingen. Onze werkwijze om de programmadoelen te bereiken kenmerkt zich door: het samen doen, de dialoog opzoeken, de participatie bevorderen en 'van buiten naar binnen denken'.

Samen met de regio willen we het stedelijke gebied op Walcheren versterken en binnen het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) de bestuurlijke krachten bundelen. Maar de wereld om ons heen stopt niet bij deze grenzen. De overheid moet zich positioneren als onderdeel van een veranderende (informatie)samenleving. Met Rijk, provincies, waterschappen en andere gemeenten willen we binnen een Interbestuurlijk Programma meer samenwerken aan de complexe opgaven waar we als overheden voor staan. Samen kunnen we meer bereiken als één overheid. Waar ruimte ontstaat voor nieuw beleid, zal de gemeenteraad aan de voorkant van processen worden betrokken, zodat hij goed in positie komt en blijft. Als het gaat om de samenwerking tussen bestuur en organisatie accepteren en respecteren we een duidelijke rolverdeling tussen gemeenteraad, college en organisatie. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners en ondernemers, stelt de kaders vast en controleert het bestuur. Het college bestuurt collegiaal de gemeente. De ambtelijke organisatie adviseert onafhankelijk, bereidt de besluiten voor en voert deze uit. We zijn in deze rolverdeling transparant over de manier waarop we met bevoegdheden omgaan. De gemeente wil zich ontwikkelen tot een integrale overheid; een servicegerichte en betrouwbare organisatie zonder onnodige drempels en procedures. Bestuur en organisatie inspireren, stimuleren en faciliteren daarbij inwoners, ondernemers en instellingen en zoeken actief de dialoog en samenwerking.

Bestuur en organisatie tonen zich een betrouwbare partner: we zeggen wat we doen en doen wat we beloven. We zeggen het ook als iets niet kan en we zoeken dan samen naar oplossingen, in het belang van de gemeente Vlissingen.

Speerpunten / beleidswijzingen Bestuur

In deze paragraaf staan de speerpunten en beleidswijzingen. Aan het einde van de paragraaf volgt per onderwerp indien van toepassing de financiële vertaling hiervan.

3.4.1 Maatregelen positie op de arbeidsmarkt

Het huidige functiegebouw dateert van 2006 en is daarmee aan vervanging toe. Dit is belangrijk voor bestaande functies, maar zeker ook voor de werving van nieuwe medewerkers. In het 3e kwartaal van 2022 is gestart met de keuze van het nieuwe functiewaarderingssysteem: HR-21. De beschrijving van de functies loopt tot in het 2e kwartaal van 2023. De verdere implementatie inclusief afronding zal in 2023 plaatsvinden. Tot de implementatie van HR-21 behoort ook het inpassen van de taakbeschrijvingen in een nieuwe normfunctie met bijbehorende functieschaal. Hoewel de uitkomst hiervan nu nog niet duidelijk is weten we op voorhand dat implementatie van een nieuw functiewaarderingssysteem resulteert in drie categorieën:

1. Er zijn functies die hoger gewaardeerd worden;
2. Er zijn functies (het overgrote deel) die wat betreft waardering gelijk blijven;
3. Er zijn functies die lager gewaardeerd worden.

Invoering van een nieuw functiewaarderingssysteem leidt tot hogere salariskosten. Hogere waardering betekent dat de salariskosten stijgen omdat de functieschaal naar boven wordt bijgesteld. De functies die lager gewaardeerd worden, leiden in eerste instantie niet tot lagere salariskosten omdat aan de zittende medewerkers het salaris (perspectief) wordt gegarandeerd. Wat de totale kosten van de invoering van HR21 zijn, is nu op voorhand dus nog niet in te schatten.

3.

PROGRAMMA'S

3.4.2. Burgerhulpverleningsnetwerk

Een burgerhulpverleningssysteem wat voldoet aan de normen draagt bij aan de veiligheid en gezondheid van inwoners en bezoekers van Vlissingen. Het systeem voldoet niet meer aan de normen. Daarvoor worden een aantal nieuwe AED's worden aangeschaft en wordt een campagne gestart om vrijwilligers te werven en op te leiden als burgerhulpverlener.

3.4.3. Uitvoering van de lokale inclusie agenda

Het is voor gemeenten verplicht om een lokale inclusie agenda vast te stellen. In 2023 wordt er een 0-meting uitgevoerd. Vervolgens wordt de lokale inclusie agenda vastgesteld en moet dit in 2024 verder vorm krijgen in een uitvoeringsagenda. Dit vraagt extra capaciteit en uitvoeringskosten.

Financiële vertaling speerpunten/nieuw beleid programma Bestuur

In onderstaande tabel is de financiële vertaling opgenomen van speerpunten en/of nieuw beleid. Indien een financiële vertaling nog niet mogelijk is, dan is een PM (Pro Memorie) opgenomen. Alle onderwerpen vallen onder het vervolgonderzoek van het artikel 12-traject. Deze onderwerpen behoeven goedkeuring van de artikel 12-inspecteur en Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zeeland.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.4.1	Maatregelen positie op de arbeidsmarkt	pm	pm	pm	pm
3.4.2	Burgerhulpverleningsnetwerk	15	15	15	15
3.4.3	Uitvoering van de lokale inclusie agenda	50	-	-	-
	Totaal	65	15	15	15

3.

PROGRAMMA'S

Investeringsplanning Bestuur 2024 -2027

Onderstaand zijn de investeringen opgenomen aanvullend op de investeringsplanning 2023-2026 zoals opgenomen in de programmabegroting 2023.

Paragraaf	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
3.4.4	Vernieuwen raadzaal	1.300			
	Totaal	1.300	-	-	-

In aanloop naar de programmabegroting 2024 zullen we de huidige investeringsplanning herijken en de jaarschijf 2027 aanvullen.

3.4.4. Vernieuwen raadzaal

De huidige indeling en inrichting van de raadzaal is van 2003. Tussen 2003 en 2023 zijn alleen de hoogst noodzakelijke aanpassingen gedaan. Tijden veranderen, de vergaderingen van de commissie en de raad worden in vele gemeenten bijvoorbeeld live via een audio en video stream in de huiskamers gebracht. De positionering van de raadsleden in de raadzaal dicht op het publiek is ook niet meer van deze tijd. Het presidium heeft in 2022 een werkgroep bestaande uit raadsleden, voorzitter van de raad en griffier, opdracht gegeven een plan op te stellen om de raadzaal te moderniseren. Live video verbinding, interruptie microfoons, grote schermen, andere opstelling raadsleden, aparte tribune, stemkastjes; dat zijn onder andere de aanpassingen die de raadzaal 2030-proof moeten maken. De nieuwe raadzaal vergt een forse investering, daar waar er jarenlang niet geïnvesteerd is in de raadzaal. De renovatie zal bij instemming van de gemeenteraad uitgevoerd worden aansluitend op de verbouwing van de rest van het stadhuis.

4.

FINANCIËEL MEERJAREN-PERSPECTIEF 2024 - 2027

Financieel meerjarenperspectief 2024 - 2027

Hierna volgt een recapitulatie van het financieel meerjarenperspectief voor de jaren 2024 tot en met 2027. Het vertrekpunt van deze Kadernota is de Programmabegroting 2023 na 4 wijzigingen en inclusief het resultaat van de 1e Bestuursrapportage 2023. Tezamen met de financiële mutaties uit deze kadernota ontstaat een nieuw, voorlopig, begrotingsresultaat. Dit resultaat is nog onderhevig aan een aantal onzekerheden. Zo zal, zoals is aangegeven in het hoofdstuk Kaderstelling, nog een beoordeling van de investeringsplanning worden uitgevoerd. Het criterium bij deze beoordeling is een realistische planning en een evenwichtige balans tussen capaciteit en prioriteit. In de kaderstelling zijn verder nog een aantal andere onderwerpen genoemd die van invloed zijn op het financieel meerjarenperspectief zoals de analyse van de financiële positie en beoordeling van reserves en voorzieningen. In de kadernota zijn verder een aantal PM bedragen opgenomen vanwege het feit dat deze ten tijde van het opstellen van de kadernota nog onvoldoende duidelijk waren.

Paragraaf	bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
	Vertrekpunt Kadernota 2024				
4.1	Programmabegroting 2023 na 4e begrotingswijziging	-18	4.591	-1.653	-1.653
	Totaal vertrekpunt kadernota	-18	4.591	-1.653	-1.653
	Kadernota 2024				
4.2	Speerpunten/beleidswijzigingen	-1.719	-1.286	-1.374	-1.420
4.3	Algemene uitkering	1.303	2.249	5.056	7.267
4.4	Financiële uitgangspunten 2024-2027	-1.852	-3.321	-4.305	-7.519
	Totaal kadernota 2024	-2.268	-2.358	-623	-1.672
	Begrotingstotaal kadernota 2024 (-= tekort, += overschot)	-2.286	2.233	-2.276	-3.325

In de programmabegroting 2023-2025 is de ontwikkeling van het financieel perspectief gunstig. Zo was er voor 2025 een positief financieel perspectief van circa € 4 miljoen. Wat een structureel positief financieel perspectief nog in de weg zat was de korting op de algemene uitkering vanaf 2026. Deze korting wordt grotendeels veroorzaakt door de terugkeer van de opschalingskorting en het los laten van systeem "trap op trap af". Voor ons al snel € 7 miljoen. De verwachting was dat een dergelijk hoge korting niet reëel is en dat dit gecompenseerd zou worden. Dit is ook gebeurd zij het gedeeltelijk. Ondanks de compensatie is er nog steeds sprake van een korting voor ons van circa € 5 miljoen of wel landelijk circa 3 miljard. Er is nog geen zicht op verdere compensatie. De VNG heeft een resolutie opgesteld waar het rijk wordt gevraagd onder andere de structurele korting van € 3 miljard te compenseren. De leden hebben tijdens het VNG congres 2023 ingestemd met de resolutie waarbij de VNG in gesprek gaat met het rijk en wij er vertrouwen in hebben dat structurele korting van € 3 miljard wordt gecompenseerd. In afwachting van de uitkomsten daarvan hebben we nog geen extra maatregelen voorgesteld in deze kadernota om te komen tot een sluitend financieel perspectief vanaf 2026.

Het jaar 2024 sluit nog met een tekort van € 2,3 miljoen. Hiervoor kijken we nog hoe we dat incidenteel kunnen dekken.

4.1 Programmabegroting 2023

Hierna volgt een recapitulatie van het financieel meerjarenperspectief voor de jaren 2024 tot en met 2027. Het vertrekpunt van deze kadernota is de programmabegroting 2023-2025 na 4 begrotingswijzigingen (inclusief de 1e Bestuursrapportage 2023). Tezamen met de financiële mutaties uit deze kadernota ontstaat een nieuw, voorlopig, begrotingsresultaat. In de kadernota zijn een aantal PM bedragen opgenomen omdat deze ten tijde van het opstellen van de kadernota nog onvoldoende duidelijk zijn.

bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
Saldo programmabegroting 2023	-627	3.980	-2.264	-2.264

4.

FINANCIËEL MEERJAREN-PERSPECTIEF 2024 - 2027

bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
1e begrotingswijziging 2023 - structureel effect 2e berap 2022	-56	-56	-56	-56
2e begrotingswijziging 2023 - opbrengst OZB	707	707	707	707
3e begrotingswijziging 2023 - GGD	-99	-99	-99	-99
4e begrotingswijziging 2023 - structureel effect 1e bereap 2023	57	59	59	59
Totaal van de wijzigingen	609	611	611	611
Saldo programmabegroting 2023 na de 4e begrotingswijziging 2023	-18	4.591	-1.653	-1.653

4.2 Speerpunten/beleidswijzigingen

Hieronder is een recapitulatie van de speerpunten/gewijzigd beleid per programma weergegeven.

bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
Programma Leefbaarheid	-602	-359	-556	-617
Programma Aantrekkelijke Stad	-634	-494	-494	-479
Programma Sociale Samenhang *1	-418	-418	-309	-309
Programma Bestuur	-65	-15	-15	-15
Totaal	-1.719	-1.286	-1.374	-1.420

*1 exclusief investeringsfonds sociaal domein.

In hoofdstuk 3 van deze kadernota zijn de speerpunten/ beleidswijzigingen gespecificeerd en toegelicht.

4.3 Algemene uitkering

	bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
4.3.1	Loon en prijs compensatie 2023-2027	1.963	2.912	3.227	5.449
4.3.2	Ten onrechte afgeraamde algemene uitkering	-	-	1.997	1.997
4.3.3	Op peil brengen stelpost algemene uitkering	-660	-663	-168	-179
	Totaal	1.303	2.249	5.056	7.267

4.3.1. Loon en prijs compensatie 2024-2027

Het betreft hier een hogere algemene uitkering voor loon en prijscompensatie voor 2024-2027 op basis van het centraal economisch plan 2023 zoals opgenomen in de meicirculaire 2023.

4.3.2. Ten onrechte verlaagde raming algemene uitkering

In de programmabegroting 2023 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2025 abusievelijk 2 maal verlaagd .

4.3.3. Verlagen stelpost Algemene uitkering

Om tegenslagen door lagere algemene uitkering in onze begroting op te vangen, is in 2023 een stelpost opgenomen van € 1 miljoen. Hiervan in bij de 1e bestuursrapportage 2023 circa € 660.000 structureel benut als gevolg van een lagere algemene uitkering bij de decembircirculaire 2022. In deze kadernota brengen we de stelpost voor de jaren 2024 en 2025 weer op € 1 mln. Doordat vanaf 2026 de systematiek van "trap of, trap af" in de berekening van de algemene uitkering wordt afgeschaft en de hoogte van de algemene uitkering daarmee stabiel wordt kunnen we vanaf 2026 volstaan met een lagere stelpost van vooralsnog € 500.000.

4.

FINANCIEEL MEERJARENPERPECTIEF 2024 - 2027

4.4 Financiële uitgangspunten 2024-2027

	bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
4.4.1	Inflatie lonen	-780	-1.870	-2.640	-4.390
4.4.2	Inflatie materiële budgetten	-	-	-	-1.250
4.4.3	Inflatie bijdragen Gr-en subsidies	-1.000	-1.160	-1.300	-2.090
4.4.4	Kapitaallasten investeringen	-72	-291	-365	-1.189
4.4.5	Verhogingen belastingen/ inkomsten	-	-	-	1.400
	Totaal	-1.852	-3.321	-4.305	-7.519

4.4.1. Inflatie lonen

Dit betreft de actualisatie van de verwachte inflatie lonen op basis van de het CEP 2023 ten opzichte van het CEP 2022.

4.4.2 Inflatie materiële budgetten

Dit betreft de actualisatie van de verwachte voor materiële budgetten op basis van de het CEP 2023 ten opzichte van het CEP 2022. Het percentage tot en met 2026 wijzigt gemiddeld gezien gering. Wel wordt er in kadernota een jaar (2027) toegevoegd met een verwacht inflatie van 1,9%.

4.4.3 Inflatie bijdragen Gr-en en subsidies

Dit betreft de verwachte inflatie voor bijdragen aan Gr-en en subsidies aan stichtingen met beroepskrachten. We volgen hier de bijgestelde VZG richtlijn die over 2023 4,5% hoger is dan opgenomen in de programmabegroting 2023. Voor de jaren 2024 tot en met 2027 volgen we de VZG richtlijn 2024 met een jaarlijkse inflatie van 3,4%.

4.4.4 Kapitaallasten investeringen

Hier zijn de kapitaallasten opgenomen voor de investeringen zoals in de kadernota zijn opgenomen evenals de kapitaallasten voor 2027. Voor 2027 houden we rekening met een investeringsvolume van vooralsnog € 20 miljoen waarvan de specifieke invulling in de begroting 2024 zal worden opgenomen.

4.4.5. Inflatie belastingen/inkomsten

Dit betreft een verhoging van 3% die nagenoeg overeenkomt met de verwachte gemiddelde inflatie van lonen en materiële budgetten.

4.

FINANCIËEL MEERJAREN-PERSPECTIEF 2024 - 2027

4.5 Investeringsplanning 2024 - 2027

Onderstaand de totale investeringsbedragen per jaar en per programma zoals opgenomen in deze kadernota in aanvulling op de investeringsplanning zoals opgenomen in de begroting 2023. De kapitaallasten voor onderstaande investeringen als ook de kapitaallasten voor een investeringsvolume van vooralsnog € 20 miljoen in 2027 zijn in deze kadernota opgenomen. De nadere specificatie van de investeringen 2027 zullen we in de begroting 2024 opnemen.

Programma	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Leefbaarheid	Van grasveld naar kunstgrasveld sportpark Bonedijke	950			
Leefbaarheid	Parkeergarage Machinefabriek	PM	PM	PM	PM
Aantrekkelijke stad	Prins Hendrikweg/ Oude Veerhavenweg		1.000	1.000	1.000
Bestuur	Vernieuwen raadzaal	1.300			
	Totaal	2.250	1.000	1.000	1.000

G E M E E N T E
VLISSINGEN

